

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOLIQ QO'MITASI HUZURIDAGI

SOLIQ OLIY MAKTABI

IQTISODIYOT NAZARIYASI I
FANINING O'QUV DASTURI
(kunduzgi ta'lim shakli)

Bilim sohasi:	400 000	–	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410 000	–	Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410300	–	Soliqlar va soliqqa tortish
	60410200	–	Buxgalteriya hisobi

Toshkent – 2026

Mazkur o'quv dasturi "Soliqlar va soliqqa tortish, buxgalteriya hisobi" fakulteti Kengashining 2026-yil 11 - sentabr 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur o'quv dasturi Soliq oliy maktabining "Umumkasbiy va gumanitar fanlar" kafedrası tomonidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil 9 - sentabr 1 -sonli yig'ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

E.Shadmanov - i.f.d., Soliq oliy maktabining "Umumkasbiy va gumanitar fanlar" kafedrası professori

M.Xalilov - i.f.f.d., Soliq oliy maktabining "Umumkasbiy va gumanitar fanlar" kafedrası dotsenti

B.Qurbonov - Soliq oliy maktabining "Umumkasbiy va gumanitar fanlar" kafedrası o'qituvchisi

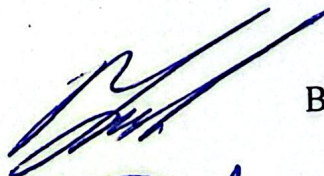
Taqrizchilar:

K.Mambetjanov - i.f.d., O'ZMU "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrası mudiri

A.Rasulev - i.f.d., TDIU "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrası professori

Kiritildi:

"Umumkasbiy va gumanitar fanlar" kafedrası mudiri

B. Eshpo'latov

Kelishildi:

O'quv ishlari bo'yicha birinchi prorektor

A. Bozorov

1. Fan ma'lumotlari						
Fan/modul kodi IQN11210	O'quv yili 2026-2027	Semestr I			ECTS - 4 Kreditlar	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek	O'quv rejadagi tartib raqami 60410300-1.2 60410200-1.2			Haftadagi dars soatlari 4	
Fanning nomi Iqtisodiyot nazariyasi I	Jami yuklama (soat)	Auditoriya mashg'ulotlari jami - 48 soat, shundan:			Mustaqil ta'lim (soat)	Kurs ishi
		Ma'ruza	Seminar	Lab-ya		
	120	24	24	-	72	-

2. Fanning mazmuni
Fanning maqsadi - talabalarga iqtisodiy bilimlarning nazariy asoslarini, iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillarni o'rgatish, ularni real iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilish hamda amaliy vaziyatlarda qo'llash ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat. Fanning vazifalari – talabalarda iqtisodiy tafakkurni shakllantirish, cheklangan resurslar sharoitida tanlov va muqobil xarajatlarni anglash, ishlab chiqarish, bozor, talab va taklif, raqobat, narx, tadbirkorlik, xarajatlar, foyda va agrar munosabatlarni tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirishdan iborat.

3. Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1. O'rta ta'lim bosqichidagi matematika va iqtisodiy bilimlar asoslari
2. Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va tizimlar bo'yicha umumiy tushunchalar

4.	Ta'lim natijalari (TN)
Kasbiy kompetensiyalar:	
TN1	iqtisodiyot nazariyasining predmeti, usullari, asosiy kategoriyalari, iqtisodiy qonunlar va iqtisodiy jarayonlarni ilmiy bilish usullarini tushuntira oladi;
TN2	ishlab chiqarish jarayoni, ishlab chiqarish omillari, iqtisodiy tizimlar, mulkchilik shakllari, tovar-pul munosabatlari va bozor iqtisodiyoti tamoyillari bo'yicha nazariy bilimlarga ega bo'ladi;
TN3	talab, taklif, bozor muvozanati, raqobat, monopoliya, narx, ish haqi va mehnat munosabatlarining iqtisodiy mazmunini biladi;
TN4	tadbirkorlik faoliyati, tadbirkorlik kapitali, ishlab chiqarish xarajatlari, foyda, agrar munosabatlar va agrobiznesga oid tushunchalarni o'zlashtiradi;

Ko'nikmalar jihatidan:	
TN5	iqtisodiy hodisa va jarayonlarni sabab-oqibat aloqalari, grafiklar, jadvallar va raqamli ko'rsatkichlar asosida tahlil qilish ko'nikmasini shakllantiradi;
TN6	talab va taklif egiluvchanligi, bozor muvozanati, narx shakllanishi, ishlab chiqarish xarajatlari va foyda bo'yicha amaliy topshiriqlarni bajarish ko'nikmasiga ega bo'ladi;
TN7	bozor infratuzilmasi, raqobat muhiti, tadbirkorlik, mehnat munosabatlari va agrar munosabatlar bo'yicha amaliy vaziyatlarni iqtisodiy nuqtai nazardan baholay oladi;
TN8	iqtisodiy muammolar bo'yicha asoslangan xulosalar chiqarish, iqtisodiy tushunchalarni real holatlarga tatbiq etish va mustaqil tahliliy ishlarni tayyorlash malakasini shakllantiradi.

5.	Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli	Soat
Ma'ruza mashg'uloti (M)		24
M1	Iqtisodiyotga kirish. Fanning predmeti va usullari. Cheklangan resurslar va cheksiz ehtiyojlar. Iqtisodiyot va uning bosh masalasi. Iqtisodiyotga oid bilimlarning shakllanishi va rivojlanishi. Iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar (ilmiy tushunchalar). Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti va uning soliq mutaxassislarini tayyorlashdagi ahamiyati. Iqtisodiy jarayonlarni ilmiy bilishning usullari. [1, 2, 3, 6, 10]	2
M2	Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari. Ishlab chiqarish omillari va uning tarkibi. Ishlab chiqarish jarayonining mazmuni. Ishlab chiqarishning umumiy va pirovard natijalari hamda ularning iqtisodiy ahamiyati. Ishlab chiqarish imkoniyatlari va uning chegarasi. Ishlab chiqarishning samaradorligi va uning ko'rsatkichlari hamda soliqlarning ishlab chiqarish samaradorligiga ta'siri. [1, 2, 3, 4, 7, 8]	2
M3	Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik. Ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot bosqichlari va ularni bilishga bo'lgan turlicha yondashuvlar. Ijtimoiy-iqtisodiy tizimlar va ularning modellari, ularda soliqqa tortishning o'rni. Mulkchilik munosabatlari mohiyati, shakllari va turlari. Mulkchilikning turli shakllari va ularning iqtisodiy mazmuni. Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiy lashtirish maqsadi, yo'llari va usullari. [1, 2, 4, 5]	2
M4	Tovar-pul munosabatlari. Natural xo'jalikdan tovar ishlab chiqarishga o'tish va uning rivojlanishi. Tovar va uning xususiyatlari. Qiymatning mehnat nazariyasi va qo'shilgan miqdor nafiligi nazariyalari. Pulning kelib chiqishi, mohiyati va vazifalari hamda soliqlarni to'lashda pulning ahamiyati. [1, 2, 3, 4, 7, 8]	2
M5	Bozor iqtisodiyoti. Bozor va uning tuzilishi. Bozor iqtisodiyoti tizimining mazmuni. Bozor iqtisodiyotining afzalliklari va kamchiliklari. Bozor va uning tuzilishi, infratuzilmasi va elementlari. Bozor turlari: tovarlar, resurslar (ishchi kuchi) va moliyaviy (kredit resurslari) bozorlar. Soliqlarning bozor	2

	<i>iqtisodiyotidagi o'rni va bozor jarayonlariga ta'siri. O'tish davri iqtisodiyoti nazariyasi, uning belgilari, turlari va qonuniyatlari. Bozor iqtisodiyotiga o'tish modellari, ularning xususiyatlari. [1, 2, 3]</i>	
M6	Talab, taklif, bozor muvozanati. Talab va talab qonuni. Talab va uning hajmiga ta'sir qiluvchi omillar hamda soliqlarning talabga ta'siri. Taklifning mazmuni va uning hajmiga ta'sir qiluvchi omillar hamda soliqlarning taklifga ta'siri. Bozor muvozanati va nomutanosibligi. [1, 2, 3, 4, 8, 9]	2
M7	Raqobat va monopoliya. Raqobatning iqtisodiy asoslari va rivojlanishi. Raqobatning shakllari va usullari hamda soliqlarning raqobat muhitiga ta'siri. Monopoliyalarning iqtisodiy asosi va ularning turlari. Monopoliyalarning afzalliklari va ijtimoiy oqibatlari. Monopoliyaga qarshi qonunchilik va uning amal qilishi hamda soliqlarning raqobat muhitini tartibga solishdagi o'rni. [1, 2, 5]	2
M8	Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari. Narxning mazmuni va obyektiv asoslari. Narxning hajmiga ta'sir etuvchi omillar va narxning vazifalari. Soliqlarning narx shakllanishiga ta'siri. Narx turlari va ularning mazmuni. Raqobatning turli ko'rinishlari sharoitida narxning shakllanish xususiyatlari. [1, 2, 4]	2
M9	Ish haqi va mehnat munosabatlari. Yaratilgan mahsulot va daromadlarning taqsimlanish tamoyillari. Ish haqining iqtisodiy mazmuni, shakllanishi va soliqqa tortish asoslari. Ish haqini tashkil etish shakllari va tizimlari. Mehnat munosabatlarining iqtisodiy mazmuni va kasaba uyushmalarining roli. [1, 2, 4, 5]	2
M10	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali. Tadbirkorlik faoliyati mohiyati va asosiy belgilari. Tadbirkorlik faoliyatining shakllari va ularning soliqqa tortish bilan bog'liq jihatlari. Tadbirkorlik kapitali va uning harakati bosqichlari. Tadbirkorlik kapitalining turlari: asosiy va aylanma kapital. Asosiy va aylanma kapitaldan foydalanish samaradorligi. [1, 2, 4, 7]	2
M11	Ishlab chiqarish xarajatlari va foyda. Ishlab chiqarish xarajatlari tushunchasi va tarkibi. Ishlab chiqarish xarajatlari turlari va soliqlarning korxona xarajatlari ta'siri. Foydaning mazmuni, uning taqsimlanishi va ishlatilishi. [1, 2, 3]	2
M12	Agrar munosabatlar va agrobiznes. Agrar munosabatlar va ularning xususiyatlari. Ijara haqi va renta munosabatlari hamda ularning soliqqa tortish bilan bog'liq jihatlari. Agrosanoat integratsiyasi. Agrosanoat majmuasi va uning tarkibi. Agrobiznes va uning turlari i. [1, 4, 5, 8, 10]	2
Seminar mashg'uloti (S)		24
S1	Iqtisodiyotga kirish. Fanning predmeti va usullari.	2
S2	Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari.	2
S3	Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik.	2
S4	Tovar-pul munosabatlari.	2
S5	Bozor iqtisodiyoti. Bozor va uning tuzilishi.	2

S6	Talab, taklif, bozor muvozanati.	2
S7	Raqobat va monopoliya.	2
S8	Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari.	2
S9	Ish haqi va mehnat munosabatlari.	2
S10	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali.	2
S11	Ishlab chiqarish xarajatlari va foyda.	2
S12	Agrar munosabatlar va agrobiznes.	2

6.	Mustaqil ta'lim topshiriqlari*	72
1	Cheklangan resurslar va cheksiz ehtiyojlar	4
2	Iqtisodiy tanlov va alternativ xarajat	4
3	Iqtisodiy qonunlar, kategoriyalar va iqtisodiyot nazariyasining predmeti	4
4	Ishlab chiqarish omillari va ularning iqtisodiy mazmuni	4
5	Ishlab chiqarish jarayonining mazmuni va natijalari	4
6	Ishlab chiqarish imkoniyatlari chegarasi	4
7	Ishlab chiqarish samaradorligi va uning ko'rsatkichlari	2
8	Iqtisodiy tizimlar va ularning modellari	2
9	Mulkchilik munosabatlari va ularning shakllari	2
10	Xususiylashtirishning iqtisodiy mazmuni va usullari	2
11	Natural xo'jalikdan tovar ishlab chiqarishga o'tish	2
12	Tovar va uning asosiy xususiyatlari	2
13	Qiymatning mehnat nazariyasi va qo'shilgan naflilik nazariyasi	2
14	Pulning kelib chiqishi, mohiyati va vazifalari	2
15	Bozor iqtisodiyoti tizimining mazmuni va afzalliklari	2
16	Bozorning tuzilishi, infratuzilmasi va elementlari	2
17	Talab qonuni va unga ta'sir qiluvchi omillar	2
18	Taklif qonuni va unga ta'sir qiluvchi omillar	2
19	Bozor muvozanati va uning shakllanishi	2
20	Talab va taklif egiluvchanligi	2

21	Raqobatning iqtisodiy mohiyati va shakllari	2
22	Monopoliya, uning turlari va oqibatlari	2
23	Monopoliyaga qarshi siyosat va qonunchilik	2
24	Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari	2
25	Ish haqi va mehnat munosabatlari	2
26	Tadbirkorlik faoliyati va uning shakllari	2
27	Tadbirkorlik kapitalining doiraviy aylanishi	2
28	Ishlab chiqarish xarajatlari va foyda	2
29	Agrar munosabatlar, ijara haqi va renta	2
30	Agrobiznes, agroklastar va agrosanoat integratsiyasi	2

**Izoh: Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan.*

7.	Ta'lim texnologiyalari va metodlari
> mavzuni og'zaki bayon qilish (ma'ruza); > amaliy masalalar yechish; > iqtisodiy grafik va jadvallar bilan ishlash; > vaziyatli topshiriqlarni tahlil qilish; > kichik guruhlarda ishlash; > munozara va savol-javoblar; > real iqtisodiy holatlar bo'yicha tahliliy topshiriqlar; > taqdimot tayyorlash; > referat, esse va tahliliy ma'lumotnoma tayyorlash; > test topshiriqlarini bajarish; > iqtisodiy axborot manbalari bilan ishlash; > iqtisodiy ko'rsatkichlarni sharhlash va xulosa chiqarish.	

8.	Talabalar tomonidan kreditlarni olish uchun talablar
Ushbu fan bo'yicha talabalar bilimni baholash semestr davomida o'quv materiallarini (testlar va yozma ishlär) bajarishga asoslanadi. Dars davomida talabalar 100 ballik tizimda baholanadi. Shundan, talabani dars mashg'ulotlaridagi ishtiroki, mustaqil ishlar va joriy natijalar uchun 25 ball, oraliq nazorat uchun 25 ball, yakuniy nazorat uchun 50 ball beriladi. Talabani bilim olgan umumiy ballaridan kelib chiqib, quyidagicha baholanadi:	

90-100 ballgacha – “a’lo”
 70-89,9 ballgacha – “yaxshi”
 60-69,9 ballgacha – “qoniqarli”
 0-59,9 ballgacha – “qoniqarsiz”

TALABALAR BILIMINI BAHOLASH TARTIBI			
Reytingni baholash turlari	Maks. ball	Bajariladigan topshiriqlar	Topshiriqlarni bajarish muddati
joriy nazorat, shundan	25	O‘quv jarayonining jadvali bo‘yicha	
Dars mashg‘ulotlardagi ishtiroki va faolligi	15	fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda, seminar, laboratoriya va amaliy mashg‘ulotlarda og‘zaki so‘rov, test o‘tkazish, suhbat, nazorat ishi, kollokvium, keys stadi, kazus yoki vaziyatli topshiriqlar, loyiha, kurs ishi, uy vazifalarini bajarishi	Fanning dars jadvalidagi auditoriya vaqtiga mos holda
Mustaqil ta’lim, shundan	10	talabalar mustaqil ishlarini ikki yo‘nalishda – auditoriyada va auditoriyadan tashqarida tashkil etiladi	
1-mustaqil ish	5	Mustaqil ta’limni baholash topshiriqlarining portfoliosi (taqdimot, testlar, yozma ish variantlari, keys stadilar, masalalar, topshiriqlar va tahliliy jadvallarni bajarish) orqali amalga oshiriladi.	Topshirishning oxirgi muddati: oraliq nazorat boshlanguniga qadar
2-mustaqil ish	5	Loyiha ishi tayyorlash (infografika, slaydlar yoki video-prezentatsiya shaklida) va himoya qilish	Topshirishning oxirgi muddati: oraliq nazoratdan keyingi haftada
Oraliq nazorat	25	Oraliq nazorat ma’ruza darslarida faol ishtiroki, mashg‘ulot daftarlarining yuritilish holatini e’tiborga olish va oraliq nazorat ishining (yozma ish, test, og‘zaki so‘rov, taqdimot yoki loyiha ishi shaklida kichik guruhlarda ishlash) baholanishi orqali amalga oshiriladi.	Akademik o‘quv yili grafigi bo‘yicha
Yakuniy nazorat	50	Yakuniy nazorat semestr yakunida yozma ish, og‘zaki so‘rov yoki test shaklda o‘tkaziladi.	Akademik o‘quv yili grafigi bo‘yicha
Jami	100		

Talabaning semestr davomida fan bo‘yicha to‘plagan umumiy balli har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

$$YaB = JN + ON + YaN$$

bu yerda: JN – joriy nazorat; ON – oraliq nazorat; YaN – yakuniy nazorat.

Eslatma: Joriy nazorat va oraliq nazorat uchun ajratilgan jami ballar (50 ball) ning kamida 60 foizi (30 ball)ni to‘play olmagan talabaga yakuniy nazoratga

kirishga ruxsat berilmaydi. Shuningdek, yakuniy nazoratda ishtirok etib, yakuniy nazorat uchun ajratilgan jami ball (50 ball) ning kamida 60 foizi (30 ball)ni to'play olmagan (ya'ni, qoniqarsiz baho olgan) talaba mazkur fan bo'yicha tegishli kreditlarni o'zlashtirmagan hisoblanadi va akademik qarzdor hisoblanadi.

9.	Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari
	a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: > fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa; > fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas; > fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa; > fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etib olsa; > berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa; > konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; > mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa; > barcha amaliy ko'nikma va malakalami o'zlashtirgan bo'lsa; > nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llash olish; > tizimli yondashish, uzviylikka amal qilish. b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: > fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas; > fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa; > fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa; > fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa; > fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa; > fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; > barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa; > barcha amaliy ko'nikma va malakalami o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa. d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: > fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa; > fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas; > fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; > bayon qilish ravon bo'lmasa; > fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa; > fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa. e) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin: > fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa; > fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa; > fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa; > fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa; > fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa; > fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa; fanni bilmasa.

10.	Foydalanilgan adabiyotlar
Asosiy adabiyotlar	
1.	Шодмонов Ш. Рахматов М. Иктисодиёт назарияси. Дарслик. – Тошкент: Замиин нашр», 2021. – 856 б.
2.	Jo'rayev T.T., Hamdamov M.A. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – Toshkent: Fan va texnologiyalar nashriyot-matbaa uyi, 2024. – 504 b.
3.	Насырходжаева Д.С. Экономическая теория. Учебное пособие. – Тошкент: IQTISODIYOT, 2022. – 318 б.
4.	Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. B.Y.Xodiyev, Sh.Shodmonov. 2017 – 756 b.
5.	Носова С.С. Экономическая теория. Учебник. – 4-е изд., стер. – Москва: КНОРУС, 2017. – 792 с.
Qo'shimcha adabiyotlar	
6.	Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. A.O'lmasov. Iqtisod-Moliya. 2014. – 424 b.
7.	Jo'rayev T.T., Asatullayev X.S., Allaberganov Z.G. Iqtisodiyot-2. Darslik. – Toshkent: Nihol print, 2021. – 592 b.
8.	Шодмонов Ш., Мухамедов М., Камилова Н. Экономическая теория. Учебник. – Ташкент: Иктисод-молия, 2021. – 452 с.
9.	Xodiyev B.Yu., Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – Toshkent: Barkamol fayz-media, 2017. – 783 b.
10.	N. Gregory Mankiw. Essentials of Economics. 10th edition. – Cengage Learning, 2024. – 580 p.
Axborot manbalari	
11.	www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
12.	www.president.uz – O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti.
13.	www.imv.uz – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining rasmiy veb-sayti.
14.	https://gov.uz/oz/soliq - O'zbekiston Respublikasi Soliq qo'mitasining rasmiy veb-sayti.
15.	www.pearson.com – Pearson ta'lim kompaniyasining rasmiy veb-sayti.
16.	www.thestudyspace.com – talabalar uchun ta'lim resurslari portali.
17.	https://stat.uz – O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi.
18.	www.economist.com – xalqaro iqtisodiy tahlil va axborot manbasi.